

บทคัดย่อ

การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของชุมชนต่อป่าชุมชนบ้านจาน ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและป่าชุมชนบ้านจาน รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ทัศนคติและพฤติกรรมของชุมชนต่อป่าชุมชน รวมถึงแนวทางในการจัดการป่าชุมชนต่อไปในอนาคต

ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาย อายุเฉลี่ย 57 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6 คน ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นหลัก อาชีพรองคือรับจ้างและค้าขาย ส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นหรือย้ายมาตั้งถิ่นฐานมานานกว่า 20 ปี ส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง โดยเฉลี่ย 19 ไร่ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยประมาณ 28,710 บาท แหล่งน้ำที่ใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนและแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนและน้ำประปา เชื้อเพลิงที่ใช้ส่วนใหญ่ใช้ฟืนและถ่านซึ่งส่วนใหญ่เก็บหาเอาจากเศษไม้ปลายไม้จากป่าชุมชน และที่ครอบครอง ทุกครัวเรือนใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน โดยใช้เป็นแหล่งไม้ใช้สอยมากที่สุด รองลงมาคือเป็นที่เลี้ยงสัตว์ แหล่งอาหารและสมุนไพร และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจตามลำดั่ง เกือบทั้งหมดเคยรับรู้ข่าวสารด้านการดูแลรักษาป่า เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำ ทุกครัวเรือนคิดที่จะจัดการป่าชุมชนต่อไปในอนาคตให้ยั่งยืน เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อคนในชุมชน

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อป่าชุมชนบ้านจาน พบว่าระดับทัศนคติและพฤติกรรมเฉลี่ย 28.67 คะแนน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมของชุมชนต่อป่าชุมชนประกอบด้วย เพศ อายุ ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน รายได้ของครัวเรือน การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และการพบปะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมของชุมชนต่อป่าชุมชนประกอบด้วย ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสารการรณรงค์ดูแลรักษาป่า

คำหลัก : ทัศนคติ พฤติกรรม ป่าชุมชน